

Colruyt: van de laagste prijs naar de duurste grond

Na Fernand Huts wil nu ook Colruyt grote stukken landbouwgrond opkopen. Volgens Luc Vankrunkelsven van Wervel is dat problematisch, zo schrijft hij in een opiniestuk op MO*, “want voor de “gewone” boer worden grondprijzen onbetaalbaar”.

🕒 19 OKTOBER 2020 – LAATSTE UPDATE 19 OKTOBER 2020 19:38

Lees meer over:

grond

supermarkt

Wereldwijd is een opbod gaande om gronden te verwerven. Onder andere in de Braziliaanse Cerrado kopen Amerikaanse, Nederlandse, Duitse en Zweedse pensioenfondsen via tussenpersonen (*grileiros*) illegaal gronden op. De traditionele volkeren die er van oudsher wonen, worden verjaagd, vergiftigd, vermoord.

In Afrika en andere continenten kennen we ook zo’n fenomenen van *landgrabbing* of landroof. De toekomst met petroleumtekorten wordt namelijk intens voorbereid door multinationals: alles wat nu op basis van petroleum gemaakt wordt, willen ze vervangen door – vooral — suikerriet. Dat is mogelijk met de combinatie van nanotechnologie en synthetische biologie.

Multinationals zoals Chevron, Shell, Monsanto/Bayer, Cargill en anderen kopen gronden op en voeren zo de druk op tussen voedsellandbouw in handen van boeren en ‘landbouw’ in hun eigen dienst.

“
Formeel gezien is de boer zelfstandig, maar hangt hij niet al te dikwijls af van de dictaten van de bank?

Luc Vankrunkelsven - Wervel

Terug naar de middeleeuwen?

In dit bredere plaatje past de beslissing van Colruyt Group om landbouwgrond op te kopen voor de teelt van producten die in zijn supermarkten verkocht zouden worden. De reacties van Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat (ABS) zijn heftig. ABS verwijst zelfs naar de middeleeuwen, die tijd waarin de vazal in dienst van de kasteelheer, leenheer, werkte.

De boer zou zo zijn vrijheid en zelfstandigheid kwijt geraken. Maar is de overblijvende boer de laatste decennia nog zo vrij? Formeel gezien is de boer zelfstandig, maar hangt hij niet al te dikwijls af van de dictaten van de bank?

Kleine boeren moesten sinds de jaren 1960 wijken omdat ze “niet efficiënt” waren. Hun gronden werden opgekocht door collega’s, die zelf bovendien moesten investeren in machines, stallen, etc. Schulden en rente zijn nu hun deel. Zelfdoding komt dan ook vaak voor in de land- en tuinbouwsector.

Vele grondloze boeren zitten sinds diezelfde jaren zestig gekneld in contracten met de veevoedersector, slachthuizen, vleesverwerking en supermarkten. Ze doen aan contractteelt in dienst van de integratoren, die minstens drie schakels van de ketting in handen hebben, bv. toelevering veevoeder, levering varkens, slachthuis. Over deze situatie van “integratie” gaf [Wervel](#) in de jaren 1990 vier kranten uit. Ze zijn nog verkrijgbaar, leesbaar en leerzaam.

Te veel rollen...

De Boerenbond wijst Colruyt terecht door te stellen dat het bedrijf te veel rollen opneemt. Maar moet de Boerenbond qua rollen en machtsconcentratie niet even in eigen boezem kijken? Het is een syndicaat, maar in de Boerenbondholding MRBB is ze ook de grootste veevoederleverancier in België. De vele rollen in de banksector (voorheen CERA, nu KBC), in toeleverings- en afnamebedrijven worden beschreven in het ophefmakende boek ‘[100 jaar boeren](#)’.

“
Het is de laatste decennia een wereldwijd fenomeen dat de macht van de Carrefours, Walmarts, Delhaizes en Colruyts exponentieel groeit.

Luc Vankrunkelsven - Wervel

Colruyt maakt zijn nieuws wereldkundig in de context dat de laatste jaren OCMW's en Kerkfabrieken massaal hun gronden verkopen. Denk maar aan het geval Huts, die in één klap 450 hectare landbouwgrond van OCMW Gent kocht. Daar kon geen enkele boerende boer tegenop, ook al hebben velen behoefte aan wat grond. Een rechtszaak van gedupeerde boeren versus speculant Huts loopt daarom nog in Gent.

Supermarkten zijn prijszetters, de meeste boeren zijn prijsnemers. Ze moeten de dictaten die in de voedselketen heersen, aanvaarden of wijken. Het is eveneens een wereldwijd fenomeen dat de laatste decennia de macht van de Carrefours, Walmarts, Delhaizes en Colruyts van deze wereld exponentieel groeit. Zelfs in die mate dat gigantische voedingmultinationals zoals Nestlé en Unilever allianties willen aangaan met ngo's om deze wereldwijde macht wat te counteren.

Als we naar het Belgische niveau kijken, dan is Colruyt Group de grootste Belgische supermarktketen. Het marktaandeel in België van de ketens Colruyt laagste prijzen, Okay en Spar is 32,1 procent.

Gronden voor boeren onbetaalbaar

Ondertussen worden de gronden in Vlaanderen onbetaalbaar. Uitschieter is West-Vlaanderen, omwille van diepvriesgroenten, vooral voor de export. Ook het feit dat ons kleine België nummer één is in export van aardappelproducten, maakt dat de grondprijzen stijgen en het bodemleven verarmt. Toch ondersteunen zowel de Vlaamse minister van Landbouw Hilde Crevits als de Waalse overheid, de aardappelsector ieder met 10 miljoen euro. Reden? Door de coronacrisis raakte de “sector” zijn aardappelen niet kwijt.

Tenslotte is er de “verpaarding” en vertuining van het landschap. Kapitaalkrachtige beleggers kopen gronden en hoeves op om paarden te houden, de sport van vermogende middenklassers. Landbouwgronden worden tuinen rond opgekochte boerderijen.

Al deze fenomenen samen maken dat toegang tot grond voor jonge boeren dikwijls een verre droom is. De [vzw De Landgenoten](#) probeert dat te verhelpen, maar ook voor deze organisatie zijn de prijzen onhoudbaar. Daarom probeert De Landgenoten nu allianties te smeden met gemeentebesturen om publieke gronden voor biologische landbouw te reserveren. Er zijn al enkele inspirerende voorbeelden. Hoop doet leven.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

Dit stuk verscheen eerder op [Mo.be](#).

De auteur: Luc Vankrunkelsven is blogger en medewerker van Wervel.

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra